

Marius

van Bruggen



De Symbionten
van Dorch

Marius van Bruggen

De Symbionten van Dorch

© 2024 Marius van Bruggen

Dit E-book bevat het verhaal De Symbionten van Dorch, de inzending van Marius van Bruggen voor de Harland Prijs 2024. Het behaalde de shortlist (plek vijf) en verscheen in de verhalenbundel *Door de bomen, het bos* op Hebban.nl.

Synopsis

Herders hebben een belangrijke taak: hun wereld beschermen tegen onheil. Duncan heeft geen eigen wereld. Hij reist met zijn Fiacan-roedel naar andere werelden om de Herders daar te helpen. Als hij in Dorch aankomt, hoort hij van Ewan dat de Xrioch in gang is gezet. Is hij nog op tijd om het einde van die wereld te voorkomen?

De Symbionten van Dorch

Duncan stak zijn staf door de struiken en keek rond. Niemand te zien. Hij stapte verder de grot uit. De plek waar hij terechtgekomen was, moest ooit mooi geweest zijn. Langgerekte velden liepen over zacht glooiende heuvels richting hoge, met sneeuw bedekte bergen. Woeste watervallen vulden brede rivieren aan de voeten van die bergen.

Maar de aarde werd ontsierd door schroeiplekken. Bomen waren zwartgeblakerd, hun stammen gescheurd of helemaal afgebroken. Donkere wolken verboden het zonlicht om af te dalen, als sluiers over een in rouw verkerend land.

Hij voelde in zijn binnenzak en haalde een kleine glazen bol tevoorschijn. De rode pijl in het midden wees het land in. Het signaal kwam hier vandaan.

Hij stopte het bolkompas terug in zijn binnenzak, klopte de takjes en bladeren van zijn mantel en streek zijn baard glad. De haren waren onderhand lang genoeg om ze zonder spiegel te kunnen zien. Hij zag dat er weer meer wit tussen zat, net als in de donkergrijze vacht op zijn armen. Een zeldzaam fenomeen bij Herders, die vaak niet oud genoeg werden om zo'n verkleuring mee te maken.

Hij keek naar zijn staf. Twintig lichtjes, stuk voor stuk niet groter dan zijn vingernagels, sierden de top. Hij drukte op de grootste en drie kleinere. De lichtjes gingen uit en vier grote wolfshonden met lichtblauwe vacht en witte borstvlek sprongen tevoorschijn. Onmiddellijk begonnen ze de omgeving te verkennen.

Duncans vinger bleef hangen bij het onderste en kleinste lichtje. Meestal liet hij zijn jongste Fiaclan pas naar buiten als hij zeker wist dat het veilig genoeg was... maar hij kon dat niet eeuwig blijven doen. Bovendien was Twintig aan de beurt om rond te lopen. Hij drukte op het bolletje en het lichtje ging uit. Een puppy van amper een seizoen oud sprong tevoorschijn. Hij werd onmiddellijk vergezeld door Romy, de oudste en grootste wolfshond van de roedel.

Duncan zakte door zijn knieën en aaide de pup over zijn bol. 'Je mag rondlopen, Twintig, maar alleen als je in de buurt van Romy blijft.'

Twintig blafte en rende direct weg, met Romy op de hielen. Duncan grinnikte. Twintig was een eigenwijs stuk vreten, maar na negentien andere Fiaclan maakte dat niet veel indruk meer op hem.

Hij keek het dal weer in. Verderop lag een bos en daarachter zag hij een zandweg. Hij begon te lopen.

Ondanks de slechte staat van de natuur, genoot Duncan van de wandeling. Ghrian, de vorige wereld waar hij geweest was, was dichtbevolkt geweest en bijna geheel bebouwd. Mooi op haar eigen manier, maar hij gaf de voorkeur aan wat meer open ruimte. Het kwam in hem op dat Twintig, die in Ghrian geboren was, nog nooit zoveel natuur gezien had. Hij keek opzij. De pup was op zijn zij gaan liggen en rolde de heuvel af.

Ze naderden een opening tussen hoge rotsen. Duncan riep zijn Fiaclan bij zich en ze begonnen het pad te volgen. Na een tijdje boog het af en ze kwamen bij een T-splitsing. Daar, op een rots, zat een Hellekraai. Een grote Hellekraai. Van kop tot poten was hij bijna net zo lang als Duncan zelf.

Voorzichtig stapte hij naar voren. Hellekraaien waren over het algemeen niet agressief, tenminste, niet naar hem. Het waren aaseters en ze waren grotendeels van Herders afhankelijk voor hun eten. Toch bleven Duncan en de Fiaclan behoedzaam. Als Hellekraaien kwaad in de zin hadden, waren ze levensgevaarlijk.

Alleen Twintig leek dat niet in te zien. Hij rende op de reusachtige vogel af en begon te blaffen. Duncan wilde hem terughalen, maar het viel hem op dat de Hellekraai zich niet aan de pup leek te storen. Sterker nog, hij keek nieuwsgierig wat de kleine Fiaclan aan het doen was.

Duncan stond op het punt om door te lopen, maar bedacht zich. Hij had weliswaar zijn bolkompas, maar die waren niet altijd even betrouwbaar. Bovendien wist hij niet wie het signaal verzonden had. Het leek hem een goed idee om de weg te vragen.

‘Wij zoeken de Cridhe,’ zei hij, ‘of misschien een andere, dichterbij gelegen nederzetting?’

De Hellekraai keek langzaam op en stak zijn vleugel uit, die twee keer zo lang was als zijn lichaam. Duncan knikte en liep de kant op die de Hellekraai had aangewezen. Hij keek nog kort achterom en zag dat de vogel nieuwsgierig naar Twintig bleef kijken.

Toen ze bij het bos aankwamen, riep Duncan zijn Fiaclan bij zich. Bossen waren minder voorspelbaar dan grasvlaktes en hij had behoefte aan wat meer ervaring om zich heen. Hij

drukte op een paar bolletjes op zijn staf. De jongere wolfshonden verdwenen en werden vervangen door oudere, grotere roedelleden. Alleen Romy bleef, zoals gewoonlijk.

Ze liepen het bos in. Ook hier waren veel bomen en struiken beschadigd, aangevreten of ziek. Ook was het opvallend stil.

Toen ze aan het einde van het bos kwamen, begon de duisternis te vallen. Duncan wilde net stoppen om vuur te maken, toen hij plots omkeek. Romy had geritsel gehoord en, in haar hoofd, Duncan gewaarschuwd.

Hij keek richting het struikgewas en de Fiacan kwamen om hem heen staan. Vier begon te grommen, Zes nam een aanvalshouding aan en Duncan versterkte de grip op zijn staf. De struik ritselde opnieuw. De takken gingen opzij en tot Duncans verbazing kwam er een Fiacan tevoorschijn. Hij was prachtig, met een rode vacht en goudkleurige borstvlak. Maar hij was alleen. Herders lieten hun Fiacan niet alleen op pad gaan, tenzij het echt noodzakelijk was. Het rode dier draaide zich om en begon te rennen. Duncan rende erachteraan, gevolgd door Romy en de rest.

Vorbij een grote heuvel, op een open vlakte aan de voet van een rots, zag hij de Herder. Hij was jong en in gevaar. Een groep van vijftien Bhiasts, grote roofdieren met lange snuiten en scherpe klauwen, stond om hem heen. Ze histen en haalden met hun voorpoten naar hem uit. De Bhiasts werden op afstand gehouden door vijf Fiacan, met dezelfde rode vacht en gouden borstvlak als het exemplaar dat Duncan naar hen toe geleid had.

De Herder hield een gewonde puppy vast. Duncan vroeg zich af waarom hij die niet terugriep in zijn staf, maar toen zag hij dat een van de Bhiasts die afgepakt had.

Hij bracht de kop van zijn eigen staf voor zijn gezicht. Hij besloot om met een overmacht te vechten en drukte op een hele rij bolletjes. Een grote groep Fiacan sprong tevoorschijn en rende naar voren. Zelf ging Duncan richting de jonge Herder, samen met drie van zijn Fiacan. Drie andere wolfshonden volgden de Bhiast die met de staf richting het bos was gevlucht. De rest stortte zich onder leiding van Romy op de overige beesten.

Ze waren in de meerderheid, maar desondanks was het een pittig gevecht. Regelmatig doorbraken verschillende Bhiasts de linie van blauwe Fiacan. Duncan zelf ontkwam er niet aan om mee te vechten. Een Bhiast met uitzonderlijk grote bek probeerde de rode Puppy te grijpen. Duncan haalde uit met zijn staf, maar het beest bukte en zette de aanval in. Voor hij kon bijten, kwam echter Remy, Duncans tweede Fiacan, aangerend. Hij zette zijn tanden in

de strot van de Bhiast trok hem naar de grond. Duncan pinde zijn kop vast en Remy scheurde zijn strot aan stukken.

Meer en meer Bhiasts sneuvelden, tot er dusdanig weinig over waren dat ze op de vlucht sloegen. Twee waren niet snel genoeg en werden door Romy en de anderen gedood. Het gekrijs van de Bhiasts doofde uit en een stilte bleef achter.

Duncan draaide zich richting de jonge Herder en zijn jonge Fiaclan. De pup zag er niet best uit. Hij rilde en er druppelde bloed uit zijn vacht. Duncan gebruikte zijn duim en wijsvinger om zijn ogen verder te openen. Er verschenen al groene vlekken.

‘Hoe lang geleden is hij gebeten?’

‘Niet lang, maar ze hebben hem goed te pakken gehad,’ antwoordde de Herder. Hij keek Duncan angstig aan. De beet van een Bhiast was giftig. De puppy had zonder tegengif nog hooguit een paar uur te leven. Tot die tijd zouden zowel hij als de Herder langzaam zieker worden en als een Fiaclan doodging, ging zijn Herder ook.

Duncan keek richting het bos. Drie, die samen met twee andere Fiaclan de Bhiast met de staf was gevolgd, was nog niet terug. Hij sloot zijn ogen en concentreerde zich. Door de ogen van Drie zag hij dat ze nog in het bos waren. De Herdersstaf zat veilig en wel in de bek van Veertien en ze waren onderweg terug naar de Herders.

‘Stop,’ zei Duncan in zijn hoofd en Drie bleef staan. ‘Kijk of je een Roosbeienplant kunt vinden.’ Drie keek om zich heen. Onder de hoge bomen was het onderhand al aardig donker, maar dat was geen probleem voor de ogen van de wolfshond. Duncan keek met hem mee. ‘Ze hebben oranje bloemen en ze ruiken bitterzoet,’ voegde hij er aan toe. Drie begon de grond af te speuren.

Ze moeten hier ergens zijn, dacht Duncan. Roosbeien waren giftig voor Bhiasts. Je vond ze daarom vaak in hun leefgebied. Hij had dat altijd een vreemd fenomeen gevonden. Het leek logischer dat Bhiasts de gebieden met Roosbeien volledig zouden mijden, maar zo werkte de natuur niet. Bhiasts waren destructieve roofdieren, parasieten van de wereld. Ze aten zoveel mogelijk andere dieren, met name planteneters, tot het punt dat die uitstierven en de Bhiasts zelf ook geen voedsel meer hadden. In gebieden waar veel Roosbeien groeiden, waren de planteneters veiliger. Daar konden ze zich beter ontwikkelen, met als gevolg dat er ook weer meer Bhiasts op afkwamen. Zo hield de natuur zich in balans. Als ergens gezonde Bhiasts liepen, vond je er bijna gegarandeerd Roosbeien.

Door de neus van Drie rook Duncan de typerende, bitterzoete geur van de Roosbei. Drie liep om een grote boom heen en vond een bosje met verse oranje bloemen. Hij trok ze met zijn bek uit de grond en rende er mee terug.

Duncan knikte en liet Drie los. Hij haalde een pan uit zijn schoudertas, goot zijn waterzak er in leeg en hing hem met een ketting aan een lange tak boven het vuur.

Ondertussen keek hij naar de jonge Herder. Die was grotendeels van menselijke afkomst, maar een paar lichte strepen op de olijkleurige huid in zijn nek en op zijn armen verraadden de aanwezigheid van andersoortig bloed.

Het ging niet goed met hem. Zijn borst ging snel op en neer en zijn gezicht was bleek. Hij kon elk moment een paniekaanval krijgen en Duncan bedacht dat hij hem maar beter aan de praat kon houden.

‘Hoe heet je?’ vroeg hij.

‘Ewan,’ antwoordde de man zonder op te kijken.

‘Aangenaam, ik ben Duncan.’ Hij keek naar de puppy. ‘En de kleine?’

‘Cuilean.’ De stem van de Herder klonk schor.

‘Het gaat goedkomen met Cuilean,’ zei Duncan. Hij wist dat niet zeker, maar hij ging er gauw achter komen. Roosbeienthee werkte snel en als hij het op tijd klaar had, waren hun kansen goed.

Drie en de andere Fiacan kwamen het bos uit lopen met de Herdersstaf en de Roosbeienplant. Duncan pakte de plant uit de bek van Drie, plukte enkele bloemblaadjes en gooide die in het pannetje. Toen de thee klaar was, goot hij een klein deel in een houten beker en gaf het aan Ewan. Daarna pakte hij een lepel en voerde kleine slokjes aan de puppy.

Het werkte. Beiden leken zich direct iets beter te voelen en Ewan maakte aanstalten om meer thee uit het pannetje te halen. Duncan hield hem echter tegen. ‘Niet te veel van nemen.’

‘Waarom niet?’

‘Omdat het verslavend is. Een beetje thee helpt de verspreiding van het Bhiast-gif tegen te gaan, maar meer dan dat doet meer kwaad dan goed. Laat je lichaam de rest doen.’

‘Egh, je klinkt als mijn vader.’ Ewan zette een overdreven lage stem op. ‘Ik hoef die toverdrankjes niet. Mijn lichaam kan dat zelf wel.’

Duncan grijsde. Zo te horen ging het beter met de jonge Herder. Hij goot de rest van de thee in een flacon en duwde er een kurk op. 'Ik stel voor dat je die pup terug in je staf roept,' zei hij. 'Daar vindt hij de meeste rust.'

Ewan pakte zijn staf en drukte op het onderste bolletje. Cuilean verdween en het bolletje lichtte op. Duncan telde zeven bolletjes, wat betekende dat de Herder vierentwintig jaar oud moest zijn.

'Hoe heb je ons gevonden?' vroeg Ewan.

Duncan liet zijn bolkompas zien. De rode pijl wees naar Ewan. 'Ik kreeg je alarmsignaal.'

'Meen je,' lachte Ewan, die zijn eigen bolkompas tevoorschijn haalde. 'Ik had niet gedacht dat er nog iemand was om dat op te vangen.' Hij keek naar de Fiaclan uit Duncans roedel, die samen met zijn eigen Fiaclan van de dode Bhiasts aan het eten waren. Vervolgens keek hij naar de bolletjes op Duncans staf. 'Ik denk niet dat ik ooit zoveel Fiaclan bij één Herder heb gezien. Hoeveel zijn het er?'

'Twintig,' antwoordde Duncan.

'Twin-, je bent zevenendertig?!' Ergens leek Ewan hem niet te geloven, al kon hij de bolletjes zelf tellen. Hij krabde zich achter de oren. 'Wat is je geheim? Ik dacht dat May de oudste Herder van Dorch was en zij is net dertig geworden.' Hij keek richting de bossen waar Duncan vandaan was gekomen. 'Waar woon je eigenlijk? De vlaktes van Lath? Of het moerasgebied?'

'Geen van beiden.'

'Waar dan?'

'Ik kom niet van Dorch.'

'Niet van Dorch? Waar kom je dan vandaan?'

Duncan antwoordde niet. Ewan leek verder te willen vragen, maar het geluid van klappende vleugels deed hen omhoog kijken. De Hellekraaien hadden de geur van de dode Bhiasts opgepikt. Ze wilden aan hun maaltijd beginnen en duldden daar meestal geen gezelschap bij.

'We moeten vertrekken,' zei Duncan.

Ewan knikte. 'Laten we naar de Cridhe gaan.'

Ze stonden op en Duncan riep zijn Fiaclan terug in de staf, met uitzondering van Romy. Ze liepen naar de weg en volgden het langs een rivier richting de bergen.

De duisternis was onderhand gevallen. De Herders gebruikten de lichten van hun staf om te zien waar ze liepen. Er werd bijna niet gesproken. Nachten konden gevaarlijk zijn en ze hadden hun oren nodig om eventueel gevaar op tijd te onderkennen. Na een tijdje brak een heldere maan door het wolkendek en tot zijn schrik zag Duncan dat ze een stad passeerden. Of wat er van over was. De huizen waren verwoest en er was geen levende ziel te bekennen.

‘Wat is hier gebeurd?’ vroeg hij.

‘Wat elke nacht gebeurt,’ antwoordde Ewan. ‘De Xrioch.’

Duncan kende dat woord maar al te goed. Het was een brede term voor de dood van de Ban-dia. Het einde van deze wereld. Hij was benieuwd hoe lang ze nog hadden, en belangrijker, of hij op tijd was om te helpen.

Ze liepen verder en staken een brug over, die goed verlicht werd door rijen met fakkels. In de bergwand aan de andere zijde zat een grotopening, drie man hoog en zo breed dat twee karren naast elkaar er doorheen konden rijden. Een groep soldaten was bezig de ingang te barricaderen met grote stenen en stalen platen.

‘We zijn net op tijd,’ zei Ewan terwijl ze de grot betraden. Achter hen klonk een brommend geluid. Duncan draaide zich om en kreeg met eigen ogen te zien hoe de Xrioch er op Dorch uitzag. In de lucht tekenden zich rood-paarse strepen af die de omgeving verlichtten. Het waren vuurballen die op hoge snelheid op de aarde afschoten en met veel lawaai de grond raakten. Elke inslag verschroeiëde alles in de directe omgeving. Heel in de verte probeerde een groep Bhiasts wanhopig te vluchten voor het onheil.

Duncan bleef kijken tot hem het zicht ontnomen werd door de laatste stalen plaat van de soldaten. Toen draaide hij zich weer om en liep verder de grot in.

‘Welkom in de Cridhe,’ zei Ewan.

Ze kwamen in een enorme ondergrondse ruimte, waar een indrukwekkend tentenkamp gebouwd was. Een gigantisch tentenkamp. Er stonden honderden tenten, opgedeeld in kleinere groepen rondom vuurplaatsen. Sommige groepen waren bestemd voor bewoning, anderen voor werk. Hij zag een wapensmid die zijn aambeeld aan het poetsen was en een kruidenier die zijn laatste etenswaren opruimde.

Andere plekken, strategisch op afstand geplaatst van de woongroepen, hadden geen tenten, maar bars en tafels. Dat waren de enige plekken die op dit tijdstip nog echt in bedrijf waren.

Het was een ware stad. Tussen de tentengroepen liepen zelfs donkere achterstraatjes, waar dronken lui en verliefde stelletjes zich aan het zicht probeerden te onttrekken. Twee jonge Herders in een innige omhelzing werden zachtjes verlicht door de lampjes op hun Herdersstaven. Duncan staarde ze korte tijd aan en liep toen verder.

Hij volgde Ewan naar het enige houten gebouw in de grot. Naast het gebouw lag een groot veld, waar een groep pikzwarte Fiacan lag te slapen tussen speelballen en klimtoestellen. Ewan en Duncan lieten hun Fiacan ook naar buiten en betraden zelf het houten gebouw. Het leidde naar een werkruimte, waar de bestuursleden van de Cridhe nog een laat overleg hadden. Ewan stelde Duncan aan hen voor en ze kregen eten aangeboden.

Een van de bestuursleden was May, de dertigjarige Herder waar Ewan over gesproken had. Net als Duncan had ze geen menselijk bloed. Haar vacht was blond en langs haar lippen groeiden twee indrukwekkende snijtanden. De zwarte Fiacan die Duncan buiten gezien had, bleken van haar te zijn.

‘Welkom,’ zei May, ‘en dank dat je op Ewans signaal gereageerd hebt.’ Ze liet haar blik over de bolletjes op Duncans staf gaan. ‘Hoe kan het dat ik nog nooit van je gehoord heb?’

Duncan antwoordde niet en liep richting een kaart aan de muur, waar verschillende kruisjes op getekend waren.

‘Hij komt niet van Dorch,’ zei Ewan.

‘Niet van Dorch?’ vroeg de jongste vrouw van het gezelschap. ‘Waar vandaan dan?’

‘Heeft ‘ie niet gezegd,’ zei Ewan schouderophalend.

Duncan keek even opzij. Hij ving de blik van May, die hem korte tijd aandachtig in de ogen keek. ‘En wij vragen er niet naar,’ zei ze.

Duncan richtte zijn blik weer op de kaart. ‘Ewan zegt dat de Xrioch begonnen is.’

May knikte. ‘De rode regen. De eerste avond zijn we veel vrienden en familieleden verloren. We hebben nog geluk gehad, omdat de Cridhe vlakbij deze grot lag. Hierbinnen waren we veilig en zoals je ziet, konden we zelfs een nieuwe Cridhe beginnen.’

‘Veel Herders waren echter in het veld,’ zei Ewan. ‘We weten niet of er nog overlevenden zijn, maar als ze er zijn, zijn het er niet veel. Behalve jij heeft niemand op onze signalen gereageerd.’

‘De rode regen valt alleen in de nacht,’ zei May. ‘We kunnen overdag naar buiten, maar het wordt steeds gevaarlijker. Het krioelt de laatste tijd van de Bhiasts en we weten niet waarom. Het lijkt erop dat ze immuun zijn voor de rode regen.’

‘Dat denk ik niet,’ zei Duncan, denkend aan de groep die hij voor de vuurballen had zien vluchten. ‘Ik heb meerdere Xriochs gezien. Het is vaak niet de initiële gebeurtenis die de wereld vernietigt, maar de balans die verdwijnt. Jullie zijn veel Herders verloren. De Bhiasts worden ook geraakt, maar die plantten zich veel sneller voort. En zolang er geen Herders zijn om die te bestrijden, zal dat alleen maar toenemen.’

‘Helder.’ zei Ewan, ‘Iemand een idee hoe we snel een paar Herders kunnen kweken?’

‘Zelfs als dat zou kunnen, zouden we nog steeds de bron van de rode regen moeten vinden,’ zei May. Ze wees naar de kruisjes op de kaart. ‘En dat lukt nog niet echt.’

‘Hebben jullie de Ban-dia al gevraagd?’ vroeg Duncan.

Om hem heen werd gelachen, maar dat verstomde toen iedereen de serieuze blik in zijn ogen zag.

‘Je maakt een grapje, toch?’ vroeg Ewan. ‘Ze vernietigt je zodra je haar Cearcall betreedt.’

Duncan keek terug naar de kaart. ‘De Ban-dia is gebonden aan haar wereld, zoals Herders aan hun Fiaclan gebonden zijn. Het is haar lichaam. Als dat sterft, sterft zij ook. Ze heeft er net zoveel belang bij dat Dorch gezond blijft als jullie.’

‘Ik weet niet hoe het in jouw wereld zit,’ zei Ewan, ‘maar ik ken genoeg mensen en andere wezens die niet goed voor hun lichaam zorgen. Je kunt ze elke dag vertellen dat ze gezonder moeten eten, of meer moeten bewegen, ze doen er niks aan. Ik denk niet dat onze Ban-dia heel anders is.’

‘Het is nog steeds de moeite waard,’ zei Duncan. ‘En daarbij, Ban-dia’s zijn maar halfgoden. Ze spreken onze taal.’

‘Heel Dorch is je dankbaar als je het alleen al wil proberen,’ zei May, ‘maar ik kan niemand vragen om met je mee te gaan.’

‘Ik ga wel!’

Duncan keek opzij en zag Ewans hand in de lucht. Toen die zag dat meerdere aanwezigen hem aanstaarden, bracht hij hem snel weer omlaag. ‘Wat?’ vroeg hij. ‘Dit is de oudste Herder die ik ooit gezien heb. Ik wil weten wat zijn geheim is.’

‘Dat is een stom idee,’ zei Duncan. ‘Ik kan je niet tegenhouden, maar als het daarboven fout gaat, sta je er alleen voor.’

‘Dat is acceptabel’ zei Ewan. ‘In ieder geval heb ik mijn laatste dag dan met zo’n gezelschapsdier als jij mogen doorbrengen.’

Opnieuw werd gelachen en Duncan deed geen tweede poging tot een weerwoord. Hij sprak af met Ewan om de volgende ochtend te vertrekken.

May bood hem een slaapplek aan in het houten gebouw, maar dat weigerde hij. 'Mijn Fiaclan krijgen niet vaak de kans om met z'n allen buiten de staf te slapen. Ik ga liever bij hen liggen.'

Hij nam afscheid en liep naar buiten.

Toen hij de volgende ochtend wakker werd, was hij niet alleen. Een jong meisje, half-mens, half-Meerwezen, was met Twintig aan het spelen.

'Ik vind je Fiaclan leuk,' zei ze, lachend omdat Twintig aan haar oren likte.

'Dat is wederzijds, geloof ik,' zei Duncan.

'Hoe heetten ze?'

Hij wees naar de grootste. 'Dat is Romy, en dat Remy. Dat zijn Drie en Vier, en Vijf.' Hij ging ze allemaal bij langs. 'En dat,' zei hij tot slot, 'is Twintig.'

Bij het horen van zijn naam liet Twintig het meisje los en rende naar zijn Herder. Duncan gaf hem een stukje gedroogd vlees uit zijn binnenzak.

'Waarom heb je maar twee van hen een echte naam gegeven?'

'Ik wilde ze allemaal een echte naam geven,' zei Duncan, 'maar toen Drie geboren werd, kon ik even niets bedenken. Daarna heb ik er nooit meer over nagedacht.'

'Ik zou ze allemaal een echte naam geven.' Het meisje keek naar Duncan. 'Kan ik ook een Fiaclan krijgen?'

Duncans blik werd serieuzer. 'Dan moet je een Herder worden. Zou je dat willen?'

'Ja!'

'Weet je het zeker? Het is gevaarlijk werk.'

'Dat geeft niet. Dan heb ik mijn Fiaclan om me te beschermen.'

'Je moet hen ook beschermen. Fiaclan zijn met jou verbonden. Als hen iets overkomt, overkomt het jou ook. En hoe ouder je wordt, hoe meer Fiaclan je krijgt en hoe moeilijker dat is.'

Het meisje dacht daar over na. 'Ik denk dat ik dat wel kan. Hoe kan ik Herder worden?'

'Dat is niet zo moeilijk,' zei Duncan. 'Zorg gewoon dat je goed slaapt op de avond voor je zeventiende verjaardag.'

Het meisje leek dat niet te begrijpen, maar kon geen verdere vragen stellen, want haar moeder riep haar naar huis. Ze liep weg en Duncan keek haar na. Hij had al gezien dat ze

Herder ging worden. Hoe hij dat kon zien, wist hij niet. Misschien was het omdat hij zelf Herder was. Misschien had hij haar onbewust zelfs uitgezocht. Maar hij wist het zeker. Zodra dit meisje wakker werd op haar zeventiende verjaardag, zou ze haar eerste Fiaclan-pup naast zich vinden. Het begin van een gevaarlijk leven.

‘Ben je zo ver?’ vroeg Ewan, die aan was komen lopen met een brood en wat gebraden vlees.

Duncan knikte en stond op. Hij riep de meeste van zijn Fiaclan terug in zijn staf en ze liepen de grot uit.

De Cearcall lag op de hoogste berg van Dorch. Volgens Ewan konden ze een pad volgen en er in een dag zijn. Alleen het allerlaatste stuk zou iets wilder worden.

Het weer was mooier die dag. De wolken waren lichter van kleur en er stond een aangename wind. Zo nu en dan gingen de wolken zelfs uiteen en werden de Herders getrakteerd op periodes van zonneshijn.

Het bergpad was goed begaanbaar. Verschillende keren werden ze geconfronteerd met Bhiasts, al waren het kleinere groepjes dan die van de voorgaande dag. Op den duur merkten ze dat een groep Hellekraaien hen volgde, hongerig naar de dode lichamen die Duncan en Ewan achterlieten.

Zo vorderde hun wandeling en tegen de middag hadden ze een indrukwekkend uitzicht over diepe bergdalen.

‘Het valt me op dat je zelden al je Fiaclan tegelijk naar buiten laat,’ zei Ewan.

‘Ik vind dat veiliger,’ antwoordde Duncan.

‘Vind je? Hoe groter de overmacht die je meebrengt, hoe sterker je bent.’

‘En hoe kwetsbaarder. Ik geef er de voorkeur aan om met kleinere groepjes te werken en die af te wisselen. Zo krijgt iedereen genoeg beweging en eten.’

‘Klinkt niet onlogisch,’ overwoog Ewan. ‘Maar het klinkt ook als een boel gedoe.’

‘Wacht maar tot je ouder bent,’ zei Duncan. ‘Hoe meer Fiaclan je hebt, hoe meer je hier over na moet denken.’

‘Ik hoop dat het me gegund is.’ Ewan keek al wandelend naar Duncan. ‘Zou je hier willen blijven? Als dit allemaal voorbij is? Dorch is een prachtige plek, als er geen rode regen valt, en we kunnen ervaren Herders goed gebruiken.’

Duncan schudde zijn hoofd.

‘Waarom niet?’

Hij bleef even stil. Zeventien jaar later en nog altijd had hij hier geen goed antwoord op. 'Er zijn andere plekken waar ik naartoe moet,' antwoordde hij uiteindelijk.

'Oké,' zei Ewan. 'Lekker vaag.' Ze liepen verder. 'Ben je getrouwd?' vroeg hij toen.

'Stel je altijd zoveel vragen?'

'Kom op,' lachte hij, 'ik wil gewoon weten waarom iemand voor zo'n leven zou kiezen. Heb je ergens een huis? Een geliefde? Bleek die niet goed wijs te zijn en ben je daarom op de vlucht?'

'Hij is dood,' antwoordde Duncan.

'Oh,' zei Ewan. 'Ben je daarvoor op de vlucht? Pijnlijke herinneringen?'

Lachend wreef Duncan met zijn duim en wijsvingers in zijn ooghoeken. Ewans totale gebrek aan respect voor zijn geheimen was irritant, maar ook ontwapenend. Toch kreeg hij het nog altijd niet voor elkaar om erover te praten. 'Min of meer,' antwoordde hij en Ewan vroeg niet verder.

Tegen de avond naderden ze het einde van het bergpad. Daar lag een klein meer, met een altaar ervoor. Hoewel ze de hoogste berg van Dorch beklommen, was het hier opvallend warm. Er lag geen sneeuw en er groeiden zelfs bomen. Aan enkele van hun takken groeiden wat roze bloemen, maar ook hier waren de meeste bomen verschroeid.

'Dit is een heilige plek,' zei Ewan. 'Vroeger baden mensen op dit altaar tot de Ban-dia. Niet dat ze ooit luisterde.'

'De rode regen is zelfs hier gevallen,' zei Duncan. 'Ze moet weten dat een Xrioch gaande is in Dorch. Ik vraag me af waarom ze er niks tegen doet.'

'Misschien kan ze het niet,' zei Ewan. 'Of wil ze het niet.'

De Herders namen een korte pauze. Ze dronken uit een kleine waterval en aten het grootste deel van hun eten op. Er bleef weinig over voor de volgende dag, maar ze hadden de energie nodig. Vervolgens liepen ze naar de bergwand en begonnen aan de klim.

Het was geen bijzonder steile klim, maar wild struikgewas en een onregelmatige ondergrond vertraagden hun voortgang aanzienlijk. Al hun Fiaclan hadden ze teruggeroepen. Zelfs Romy was in de staf gegaan.

Het werd donkerder en donkerder en toen het duister bijna volledig gevallen was, werden de Herders geconfronteerd met een keuze: óf ze moesten de Cearcall bereiken, óf een schuilplaats vinden voordat de rode regen viel. Duncan begon al uit te kijken naar grotopeningen, maar toen zag hij een lichtschijsel boven een rots. Ze waren er bijna.

Een laatste klim bracht hen op een plateau. Ze baanden zich een weg door het struikgewas en keken uit over een prachtige open plek. De Cearcall was een groot plein, volledig van marmer en omringd door vuurkorven op sokkels. Aan de overzijde stond een tempel met pilaren zo hoog als bomen.

En in het midden van het plein stond de Ban-dia, de halfgodin van Dorch. Ze was prachtig. Twee man hoog en met een gouden gloed rondom haar hele lichaam. Ze was verward in een ingewikkelde dans met zichzelf. Of tenminste, dat leek zo. Hoe langer Duncan naar haar keek, hoe meer hij het gevoel kreeg dat veel van haar bewegingen onwillekeurig waren. Ze maakte sierlijke draaiingen, maar die werden onderbroken door strekkingen van haar rug en snelle, zijdelingse bewegingen. Alsof ze ergens last van had.

Plotseling stopte ze. Ze bracht haar handen omhoog en stampte op de grond. Het brommende geluid dat Duncan de voorgaande dag ook had gehoord, galmde door de lucht. Uit haar handpalmen schoten rood-paarse strepen alle kanten op. De vuurballen die het land teisterden. De rode regen.

Ewans mond viel open. 'Ze doet het zelf,' stamelde hij. 'Zij veroorzaakt de Xrioch.' Hij keek naar Duncan. 'Waarom doet ze dat?'

'Geen idee,' zei Duncan, 'maar als we haar niet stoppen, gaan we er allemaal aan.'

'Hoe wil je een halfgodin stoppen?!'

Duncan haalde diep adem. 'Ik ga het haar vragen.' Hij keek naar Ewan. 'Ga terug naar de Cridhe. Dit gaat gevaarlijk worden.'

Zonder een antwoord af te wachten, pakte hij zijn staf en drukte op de bolletjes van Romy en Remy. De wolfshonden sprongen tevoorschijn en met z'n drieën benaderden ze de halfgodin.

Duncan stak zijn handen omhoog. 'Ban-dia! We komen in vr-' maar dat was alles wat hij kon zeggen. Zodra ze Duncan zag, begon ze te schreeuwen en richtte haar hand. Een rode vuurbal schoot hun kant op. Duncan weerde die af met zijn staf en de twee Fiacan sprintten naar de halfgodin.

Ze mag niet sterven, beval Duncan in zijn hoofd.

Romy hapte naar haar enkel. Met een snelle reflex stapte de Ban-dia opzij en in haar hand verscheen een enorm zwaard, dat omgeven was door dezelfde gloed als de rode regen. Ze haalde uit naar Romy, maar die wist op tijd te bukken. Remy sprong de lucht in en greep

de pols van de Ban-dia. Tot Duncans verrassing, trok hij haar uit balans. Ze viel niet om, maar het scheelde niet veel.

Remy liet haar los en de Ban-dia draaide zich woedend om. Toen zag Duncan het. In haar ogen, rondom de iris, zaten groene vlekken. Ze was ziek door Bhiast-gif.

Hij liep op haar af en de Ban-dia zwaaide met haar zwaard. Hij pareerde die met zijn staf en met een enorme sprong ramde hij zijn beide voeten tegen haar borst. Ook nu ging ze niet neer, maar hij voelde dat ze verzwakt was. Met een beetje geluk kon hij haar levend onder controle brengen.

Om de beurt zetten Duncan, Romy en Remy hun aanvallen in. Ze gingen niet voor een snelle uitschakeling, maar voor geduld en veiligheid, in de hoop de Ban-dia uit te putten.

Eén vraag zat Duncan echter dwars. Wat voor Bhiast zou het in zijn hoofd halen om een halfgodin te bijten?

Het antwoord volgde snel. Vanuit de bosjes verschenen ze: gigantische Bhiasts, groter dan Duncan ooit in welke wereld ook gezien had. En ze hadden honger. Ook zij zagen dat de Ban-dia zwakker werd en ze hunkerden naar een godenmaal.

Zo snel als hij kon, bracht Duncan de staf voor zijn gezicht en drukte op de zeventien bolletjes onder die van Romy en Remy. Alle Fiacan, op Twintig na, sprongen tevoorschijn en doken op de Bhiasts af.

Tot Duncans schrik en blijdschap werden ze vergezeld door Ewan en zijn Fiacan. 'Pak de Ban-dia!' riep hij. 'Ik kan die rotbeesten wel hebben!'

Duncan richtte zich weer op de halfgodin. Ze haalde opnieuw uit met haar zwaard en hij sprong naar achteren. Met haar andere hand schoot de Ban-dia vervolgens een vuurbal, die hij weer wegsloeg met zijn staf. Romy sprong naar haar zwaardhand en greep haar pols. Remy probeerde de andere arm te pakken, maar met een krachtige beweging sloeg de Ban-dia hem tegen de grond. Romy moest loslaten om te voorkomen dat ze zelf vastgepakt werd.

Het gevecht was zwaarder dan Duncan hoopte, maar minder kansloos dan hij gedacht had. Het Bhiast-gif vertraagde de reflexen en verzwakte de uithalen van de Ban-dia. Met elke beweging leek haar vermoeidheid toe te nemen.

Hij dacht haar bijna onder controle te kunnen krijgen, toen bij plotseling een tinteling in zijn bovenarm voelde. Hij keek opzij. Achttien was gebeten. Acht en Negen joegen de verantwoordelijke Bhiast weg en de wond voelde gelukkig niet ernstig. Wel zag Duncan dat

Ewan er erger aan toe was. Een van zijn rode wolfshonden lag zwaargewond op de grond en ook hij zelf kon niet meer opstaan.

Duncan riep Vier en Zes op zijn plek in te nemen en rende op de Bhiasts af. Het beest dat het dichtst bij Ewans stond, kreeg het einde van zijn staf vol in zijn bek. Zestien zag haar kans om de verdwaasde Bhiast in zijn strot te grijpen en dood te bijten.

Duncan voelde een kleine trilling in zijn staf, maar had geen tijd om er op te reageren. In zijn hoofd riep hij zijn Fiaclan op om een cirkel te vormen rond Ewan en de andere gewonden. De rode Fiaclan van Ewan deden instinctief mee.

Zo hielden ze de Bhiasts op afstand. Elke keer dat een van de beesten een aanval inzette, kreeg die twee Fiaclan op zijn nek. Het werkte, maar Duncan beseftte dat het niet lang kon duren. Hij wist dat als de Bhiasts de moed verzamelden om tegelijk aan te vallen, het voorbij was.

Hij keek naar de Fiaclan die in gevecht waren met de Ban-dia. Zes was uitgeschakeld. Duncan had het niet gemerkt, maar ze was door het zwaard in haar snuit geraakt. Romy, Remy en Vier hielden de halfgodin op afstand, maar konden haar met hun drieën niet onder controle brengen.

‘Achteruit!’ schreeuwde hij tegen een Bhiast die door de linie probeerde te breken. Zijn hart ging tekeer. Er leek geen mogelijkheid meer te zijn om dit te winnen.

Opnieuw trilde zijn staf. Ineens beseftte Duncan dat het Twintig was, die naar buiten wilde. Niet wetend of dat een goed of slecht idee was, drukte Duncan op het kleine bolletje. Het lichtje ging uit. Twintig sprong tevoorschijn en schoot tussen de Bhiasts door richting de rand van Cearcall, waar hij in de bosjes verdween. Duncan begreep niet waarom. Misschien was hij bang. Hij was in elk geval zo snel weg dat de Bhiasts hem niet probeerden te volgen.

In plaats daarvan slopen ze stukje bij beetje dichterbij de cirkel van Fiaclan. Drie Bhiasts braken los van de rest en sprongen naar voren. Twee werden gepakt door de wolfshonden, maar de derde bereikte Duncan. Hij haalde uit met zijn staf, maar miste de Bhiast, die een tweede sprong maakte. Duncan greep hem met zijn vrije hand bij de vacht en trok hem naar de grond. Een worsteling ontstond en hij probeerde uit alle macht te voorkomen dat de giftige tanden zijn huid konden doorboren.

Opeens klonk een klappend geluid. Iedereen keek op. Uit de bosjes kwam Twintig gelopen, en boven diezelfde bosjes verschenen de Hellekraaien die de Herders de hele weg gevolgd waren.

Duncan wist niet waarom ze het deden. Hellekraaien waren normaal gesproken passieve wezens en gebruikten alleen geweld om anderen bij hun eten vandaan te houden. Misschien had Twintig hen op een of andere manier weten te overtuigen, of misschien beseften ook zij dat als de Bhiasts dit gevecht wonnen, Dorch verloren ging. Maar ze doken zonder aarzelen op de beesten af, die van schrik uiteen schoten. De Fiaclan braken los van de cirkel en begonnen te jagen, vanuit de lucht ondersteund door de Hellekraaien. Geen enkele Bhiast kreeg de kans om te vluchten. Zelfs de snelste werden ingehaald en gedood.

Duncan rende terug naar de Ban-dia. De halfgodin keek met vermoeide ogen in zijn richting. Remy en Vier maakten van de afleiding gebruik door elk een van haar armen te pakken. Romy greep van achteren haar haar vast en Duncan ramde zijn staf in haar borst. De Ban-dia viel achterover op haar hoofd en bleef bewusteloos liggen. Het gevecht was voorbij.

De daaropvolgende uren moest Duncan hard werken. Ewan en de gewonde Fiaclan verzamelde hij bij de ingang van de tempel. De Ban-dia bond hij met zware kettingen vast aan een pilaar. Vervolgens pakte hij de flacon die hij de voorgaande dag gevuld had met Roosbeienthee en gaf iedereen die het nodig had kleine slokjes.

Hoe de Ban-dia er aan toe was, kon hij moeilijk beoordelen zolang ze nog buiten bewustzijn was, maar de wond van Achttien was in elk geval oppervlakkig. Zowel hij als Duncan merkte er weinig van. Ewan, daarentegen, was er nog steeds niet best aan toe.

De Bhiasts werden ondertussen een voor een opgegeten. De Hellekraaien leken er dit keer geen bezwaar tegen te hebben dat de Fiaclan met hen meededen. Een van hen, de vogel die hen de voorgaande dag de weg had gewezen, deelde haar Bhiast met Twintig. Toen ze klaar waren, vertrokken de Hellekraaien, en met uitzondering van Duncan viel iedereen in slaap.

De volgende ochtend werden ze al vroeg gewekt door de Ban-dia, die met opvallend diepe stem naar Duncan schreeuwde.

‘Maak me los, jij insect!’

‘Pas als je naar me geluisterd hebt,’ antwoordde hij.

‘Ban-dia’s luisteren niet naar nietige ins-’ maar voordat ze haar zin kon afmaken, trok Romy haar hoofd weer naar beneden. Duncan pakte haar mond vast en goot er een tweede scheut koude Roosbeienthee in. Ze leek zich direct een stukje beter te voelen en keek Duncan argwanend aan.

‘Meer,’ zei ze, maar Duncan schudde zijn hoofd.

‘Meer is niet goed voor je.’

‘Meer!’ herhaalde ze, maar Duncan luisterde niet. In plaats daarvan ging hij naast haar zitten en legde opnieuw uit dat hij met haar wilde praten.

De Ban-dia bleef nog een poosje schreeuwen, maar erg lang hield ze dat niet vol. Uiteindelijk ging ze akkoord met een gesprek, in ruil voor een derde slok Roosbeienthee. Ze vertelde dat ze tijdens haar slaap was aangevallen door de Bhiasts en ziek geworden was. Ze had daarop besloten elke avond een reinigingsritueel uit te voeren. De rode regen was haar poging om alle Bhiasts uit te roeien.

‘Je moet begrijpen dat je daarmee ook al het andere leven op Dorch vernietigde,’ zei Duncan. ‘Mensen, Hellekraaien, Meerwezens. Ook veel Herders zijn omgekomen door de rode regen.’

‘Jullie betekenen niks voor me,’ gromde de Ban-dia.

‘Dat zou wel moeten. Wij beschermen je tegen de Bhiasts.’

‘Jullie hebben de macht niet om de Bhiasts uit te roeien.’

Duncan boog zijn hoofd naar haar toe. ‘Jij ook niet. En hoe minder Herders er zijn, hoe meer Bhiasts er zullen komen.’

Hij wees naar Ewan, die met het uur zwakker leek te worden.

‘Als hij en ik er niet geweest waren,’ vervolgde Duncan, ‘had je de Bhiast-aanval van gisteren niet overleefd.’

De Ban-dia leek weer een hooghartige poging te willen doen om Duncan tegen te spreken, maar hij gaf haar de kans niet. Hij pakte de metalen staaf die tussen haar kettingen zat en trok hem uit de schakels. De kettingen kwamen los en de Ban-dia was vrij.

‘Ga je gang,’ zei Duncan. ‘Dood ons. Maar denk aan wat ik gezegd heb. We hebben elkaar nodig.’

Hij stond op en liep naar Ewan, om hem het laatste slokje Roosbeienthee te geven. De Ban-dia staarde hen lange tijd bedenkelijk aan. Uiteindelijk stond ze op en liep zonder verder te praten de tempel in.

‘Leuke meid,’ zei Ewan.

Duncan knikte. ‘Jammer dat ze zo’n slechte eerste indruk maakt.’

Ewan probeerde te lachen, maar kwam niet verder dan hevig gehoest. Cuilean kwam aanlopen en Duncan legde hem op zijn borst. Ewan sloot hem in zijn armen en aaide hem

een tijdje. Na enkele minuten keek hij naar Duncan. 'Wil je me nou vertellen wat er met je man gebeurd is?'

Duncan glimlachte. 'De Xrioch. Bij ons waren het aardbevingen. Igar was iets ouder dan ik, een meer ervaren Herder. Hij vroeg mij hulp te zoeken in andere werelden, terwijl hij naar de Ban-dia ging. Maar toen ik terug kwam, was de wereld al verloren.'

Hij keek onwillekeurig naar Drie, die vlak daarna geboren was.

'Is dat de reden dat je van wereld naar wereld reist?' vroeg Ewan. 'Probeer je iets goed te maken?'

'Misschien...' overwoog Duncan. 'Maar ik ben vooral bang dat als ik ergens te lang blijf, ik me aan bewoners ga hechten. En ik kan dat verlies niet nog eens aan.'

'Werkt dat?'

Duncan aaide over Ewans hoofd. 'Sommige dagen beter dan andere.'

Ewans stem begon te trillen. 'Ik wil nog niet dood.'

Duncan knikte. Hij wou dat hij kon vertellen dat dat niet ging gebeuren, maar de jonge Herder ging hard achteruit. Te hard. Hij zweeg daarom.

Na een tijdje kwam de zon op. Het was de laatste zonsopgang die Ewan te zien zou krijgen.

'Wat denk je dat er gebeurt als we doodgaan?' vroeg hij.

'Dat kun je eigenlijk beter aan iemand anders vragen,' antwoordde Duncan met een korte blik op de tempel. 'Maar ik denk niet dat er veel bijzonders gebeurt. Je wordt gewoon weer onderdeel van Dorch.'

Ewan dacht daar even over na. 'Dat is goed,' zei hij en sloot zijn ogen. 'Dorch is een prachtige plek.'

Hij deed zijn ogen niet meer open. Duncan bleef nog lange tijd naast hem zitten, maar uiteindelijk zag hij dat de rode Fiaclan begonnen te verdwijnen. De lampjes op Ewans staf lichtten nog kort op en gingen toen definitief uit.

Hij stond op en keek of hij de jonge Herder ergens kon begraven. Op dat moment opende een gat in het marmer, ter grootte van een graf, aan de rand van de Cearcall. Duncan keek richting de tempel. De Ban-dia leek nergens te bekennen, maar niemand anders had de opening kunnen maken.

Hij tilde Ewan van de grond en droeg hem naar het graf. De staf legde hij op zijn borst. Herders hoorden met hun Fiaclan begraven te worden. Alleen Ewans bolkompas haalde hij

nog uit zijn mantel en toen stond hij op. Uit het niets ontstond een lange blok marmer en die sloot het graf af. In de steen was een beeltenis van een staf gehouwen, met zeven Fiacan er omheen.

Hij wist niet waarom hij het voelde, want hij had de jongen zoveel mogelijk op afstand gehouden, maar voor het eerst in lange tijd betreurde Duncan dat hij iemand niet wat beter had leren kennen.

Nog even bleef hij staan en toen riep hij iedereen terug in zijn staf, op Romy, Twintig, en drie anderen na. Daarna draaide hij zich om en verliet de Cearcall.

De afdaling ging soepeler dan de klim. Net voorbij het meer met de roze bomen vonden ze het spoor van enkele Bhiasts. Ze zochten het nest en roeiden het uit. Niet uit zelfverdediging, maar omdat het hun werk was. Hij sneed enkele lappen vlees van hun lichamen af, kookte ze kort en deed ze in zijn tas voor de rest van de tocht. Daarna liepen ze weer verder.

Tegen het einde van de middag bereikten ze de Cridhe. Duncan liep het houten gebouw in en vertelde May wat er gebeurd was.

‘Ik zal Ewans ouders op de hoogte brengen,’ zei ze. ‘Hopelijk biedt het hen troost dat hij een eregraf op de Cearcall heeft.’

Ze schudde Duncans hand. ‘Als je wil blijven, ben je welkom,’ voegde ze er aan toe.

‘Weet ik,’ zei Duncan, ‘maar ik moet verder.’

Ze namen afscheid en Duncan verliet het gebouw. Hij moest nog één ding doen. Hij haalde Ewans bolkompas uit zijn mantel en gaf die aan Twintig, die de grond af begon te speuren. De Fiacan vond de tent waar het jonge meisje sliep en legde de glazen bol naast haar bed. Vervolgens liep hij de tent uit en voegde zich bij Duncan en Romy. Samen verlieten ze de Cridhe.

De tocht bracht hen langs de rivier, door de vernietigde stad en over de velden. Ze liepen terug door het bos en langs de rotsen, en klommen het dal uit. Tegen de tijd dat ze de grot bereikten, was het al middernacht. Er viel geen rode regen meer.

Duncan riep zijn Fiacan weer in zijn staf en keek nog een laatste keer naar achteren. Een heldere maan verlichtte het landschap van Dorch. Zo in de nacht waren de verschroeiingen nauwelijks zichtbaar. Hij knikte. Het was inderdaad een prachtige plek.

Toen draaide hij zich om en betrad de grot.